

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku A. B.
przy uczestnictwie B. K.
o zmianę kontaktów z małoletnim B. B.
oraz z wniosku B. K.
przy uczestnictwie A. B.
o zmianę kontaktów z małoletnim B. B. oraz o pozbawienie
władzy rodzicielskiej nad małoletnim B. B. , sygn. akt VIII Nsm (...)
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 lutego 2020 r.,
na skutek wystąpienia Sądu Rejonowego w S.
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
(art. 44¹ k.p.c.),

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2020 r., Sąd w S. powołując się na przepis art. 44¹ k.p.c., wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu wskazał, że aktualnie toczą się przed Sądem Okręgowym w S. procesy z powództwa małoletniego B. B. przeciwko trzem sędziom tego Sądu z Wydziału VIII Rodzinnego i Nieletnich o ochronę dóbr osobistych i zapłatę. Dlatego rozpoznawanie sprawy przez sędziego

tego Sądu może mieć negatywny wpływ na dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności na społeczne postrzeganie Sądu jako organu bezstronnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wprowadzony z dniem 7 listopada 2019 r. przepis art. 44¹ k.p.c. (art. 1 pkt 14 w zw. z art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustawy, Dz. U. poz. 1469 ze zm.) swoim celem i funkcją odpowiada regulacji znanej w kodeksie postępowania karnego (art. 37).

Zgodnie z powołanym przepisem, Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. W uzasadnieniu do projektu nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego wskazano, że względ na dobro wymiaru sprawiedliwości będzie uzasadniał zmianę na tej podstawie prawnej właściwości sądu, w tych wszystkich przypadkach, gdy ma miejsce zagrożenie dla postrzegania konkretnego sądu przez lokalną społeczność jako bezstronnego organu wymiaru sprawiedliwości (np. gdy uczestnikiem sprawy jest osoba należąca do lokalnych elit władzy lub biznesu, gdyż osoby takie zazwyczaj mają tak szerokie więzy oficjalne i towarzyskie, że lokalna społeczność przyjmuje za oczywiste istnienie tego rodzaju więzi również z sędziami i pracownikami sądu - niezależnie od sytuacji rzeczywistej; ponadto przesłanka dobra wymiaru sprawiedliwości, jako podstawa przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu wystąpi, gdy stroną będzie pracownik lub sędzia miejscowego sądu).

Tymczasem w uzasadnieniu wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, Sąd Rejonowy [...] w S. wskazuje, że przeciwko trzem sędziom z Wydziału Rodzinnego i Nieletnich toczą się sprawy o ochronę dóbr osobistych i zapłatę z powództwa małoletniego B. B., ale przed Sądem Okręgowym w S. , a zatem nie przed Sądem Rejonowym w S..

Na gruncie art. 37 k.p.k. Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż przez pojęcie „dobra wymiaru sprawiedliwości” należy rozumieć w szczególności potrzebę ukształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywnym działaniu sądów

i zachowaniu bezstronności w rozpoznaniu każdej sprawy (zob. postanowienia z dnia 14 czerwca 2018 r., III KO 54/18, nie publ., z dnia 25 lutego 2003 r., V KO 3/03, nie publ.), a także sytuację, w której mogą wystąpić okoliczności wpływające na swobodę orzekania lub stwarzające przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sposób obiektywny (por. postanowienia z dnia 13 lutego 1982 r., IV KO 9/82, OSNKW 1982, nr 6, poz. 33, z dnia 19 grudnia 2006 r., II KO 68/06, OSNwSK 2006, nr 1, poz. 2493).

Wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia więc zmianę właściwości sądu jedynie w wypadkach wyjątkowych i dlatego wskazany przepis nie upoważnia do rozszerzającej jego wykładni.

W konsekwencji, przytoczone przez Sąd Rejonowy w S. motywy na pozwalają na taką kwalifikację, która uzasadniałaby przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu.